

κατακτηθέντες αὖθις ὑπὸ τοῦ ἰδανικοῦ τοῦ Παρθενῶνος· διὰ τῆς ἀγίας φύσεως ἀνευρίσκομεν μετ' εὐλαβοῦς χαρᾶς τὴν αὐτὴν ζῶσαν ἀλήθειαν ὑπὸ τὰ Προπύλαια. Ἐπανερχόμενοι εἰς Ἀθήνας θὰ ἐπανεύρωμεν αὖθις τὴν ὀνειροπόλησιν τοῦ Σουνίου. Καὶ ἂν θέλετε νὰ ἐπανιδήτε καὶ πάλιν τὸν Πλάτωνα, ἀλλ' οἰκείως πλέον, ὑπάγετε ἡμέραν τινά, περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου, ν' ἀναζητήσετε αὐτὸν ἐν τῷ ἀθηναϊκῷ πεδίῳ, ἐν μέσῳ δένδρων τινῶν καὶ διεσκορπισμένων κiónων· θὰ εὕρητε ἐκεῖ, οὐ μακρὰν τοῦ ξηροῦ λόφου ὅπου ὑψοῦνται οἱ τάφοι τοῦ Ὀδοφρείδου Μυλλέρου καὶ τοῦ Καρόλου Λενορμάν, μικρὸν περίβολον, ἀγροτικὸν οἰκίσκον περιβαλλόμενον ὑπὸ φυλλώματος· δὲν εἶνε τίποτε· ἀλλ' ἡ παράδοσις τοποθετεῖ ἐν τῷ χώρῳ τούτῳ τοὺς κήπους τοῦ Ἀκαδήμου. Ἀπλὴ ἀγροικία εὐρίσκεται ἐν τῷ μέσῳ ἀμπελώνων· εἰρείπια τινὰ μαρμαῦρου εἰσὶν ἐντεταχισμένα εἰς κεκοιναμένον τοῖχον. Οὐδὲν τις σχεδὸν βλέπει· μόνον δ' ἀναμνησκεται ἐν τῷ περιπάτῳ τούτῳ· ἀλλ' οἶαι ἀναμνήσεις εἶνε αὗται! Ἐνταῦθα λοιπὸν ὁ Πλάτων συνδιελέγετο μετὰ τῶν μαθητῶν του; Τὸ ἥρεμον καὶ χλοάζον τοῦτο τοπίον ἐξετείνετο πρὸ τῶν ὁμμάτων τοῦ γαληνίου τὴν ψυχὴν φιλοσόφου; Οἱ χωρικοὶ φαίνονται ἐκπλητόμενοι ἐπὶ τῇ θεᾷ ἡμῶν, ἀλλ' αἱ φιλοσοφικαὶ σκιαὶ μειδιῶσιν ἡμῖν ἐκ τοῦ ἄλλους καὶ νομίζω ὅτι ἀκούω τὴν ἡχὴ τῆς φωνῆς τοῦ φιλοσόφου ἐν τῇ φρικιάσει τῶν σμιλάκων καὶ τῶν ἐλαίων.

Ἄς θεωρήσωμεν νῦν τὴν Ἀττικὴν ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ Λυκαβητοῦ, ὅστις ἀνυψοῖ παρ' αὐτάς τὰς Ἀθήνας τὴν ὀξείαν κορυφὴν του, ὑψηλότερος τῆς Ἀκροπόλεως. Ὁ δρόμος εἶνε τραχὺς καὶ ἡ ἀνάβασις δυσχερής. Ἡ ἀτραπὸς ἐχαράχθη ἐν τῷ βράχῳ. Τὸ βουνὸν ἐπιστέφεται ὑπὸ στενοῦ ὁροπεδίου ἐν ᾧ ἐκτίσθη ναῖσκος. Ἐκεῖθεν τὸ βλέμμα ὑμῶν ἐκτείνεται ἐφ' ὅλων τῶν τοπίων, ἅτινα διεδράμομεν, τῶν δύο Φαλῆρων, τοῦ ὀφιοειδῶς περιελισσομένου εἰς τὴν πεδιάδα μεγάλου δάσους, τῶν ῥωγμῶν τοῦ Ὑμηττοῦ, καὶ τῶν συνδένδρων ἐν τῷ μεταξὺ λεκανοπεδίων, τῶν πέριξ τοῦ Πεντελικοῦ, τῶν περιεζωσμένων ὑπὸ θάμνων, συκαμινεῶν καὶ ἄλλων χωρίων, τῆς Κηφισίας, καὶ πέραν, μακρὰν τοῦ Τατοῖου, καὶ τῆς Πάρνηθος βυθιζομένης εἰς τὸ φαῖον κυανοῦν τοῦ ὀρίζοντος. Ὁ ἥλιος κατέρχεται ἡρῆμα πρὸς τὴν θάλασσαν περιαυγάζων τὰ ὄρη τῆς Κορίνθου. Ὁ Κιθαιρὼν γνοφούται, καὶ ἐκ τῆς πόλεως ἀνυψοῦται συγκεχυμένος ψιθυρὸς σθεννύμενος κατὰ μικρὸν ἐν τῇ σιγῇ ἡρεμίας τῆς νυκτός.

A.

ΑΛΦΡΕΔΟΣ ΚΡΟΥΠ

Ὁ «βασιλεὺς τῶν κανονίων» ἀπέθανεν. Μετὰ μακρὸν βίον, ὃν κατηνάλωσε τελειοποιῶν τὸ ὑλικὸν τοῦ πολέμου, ἀπῆλθε τοῦ κόσμου τούτου εἰρηνικῶς, ἐν τῇ ἡσυχίᾳ τῆς λαμπράς αὐτοῦ ἐπαύλεως παρὰ τὸ Ἑσπεν. Ἡ Ἀγγλία ἦτο ἡ γῆ τοῦ σιδήρου, ὁ δὲ Κρούπ ἀνέπτυξε τὰς ἀρετὰς τοῦ χάλυβος. Ὡρμήθη ἐκ σμικρῶν. Κατ' ἀρχὰς αὐτὸς καὶ ὁ ἀδελφὸς του συνειργάζοντο μετὰ τῶν ὀλίγων ἐργατῶν, οὓς ἐπησχόλουν, τὸ δὲ ὑπὸ τοῦ πατρὸς των κληροδοτηθὲν μικρὸν χυτήριον σώζεται ἐν μέσῳ τοῦ κολοσσίου καταστήματος τοῦ Ἑσπεν, δεικνύον τὸ σπέρμα, ἐξ οὗ ἀνεπτύχθη ὁλος ὁ ὄργανισμός. Ἐν ἀρχῇ ὁ Κρούπ παρήγεν ἀπλῶς τέλειον χάλυβα προσαρμολόμενον εἰς πᾶσαν χρῆσιν. Ἀλλ' ἐκυοφορεῖτο ἐν τῇ πυροβολικῇ τέχνῃ μεταβολή, ἥτις ἐπρόκειτο νὰ ἐπιδράσῃ καὶ ἐπὶ τοῦ ἐπιχειρηματίου Γερμανοῦ ἐργοστασιάρχου. Τὰ τελειοποιηθέντα ὅπλα τοῦ πεζικοῦ ἐβαλλον εἰς μεγάλας ἀποστάσεις, καθίστατο δ' ἀναπόφευκτος καὶ ἡ ἀνακαίνισις τοῦ πυροβολικοῦ. Τὰ ἐκ σιδήρου καὶ ὀρειχάλκου εὐπρόσωπα τηλεβόλα, ἅτινα ἔρριπτον στρογγύλας σφαίρας ἐν Οὐατερλώ, δὲν ἀνταπεκρίνοντο πλέον εἰς τὰς ἀνάγκας. Ὁ πεζὸς ἐδέσποζε καὶ ὁ πυροβολητής, ἵνα τηρήσῃ τὴν προσήκουσαν θέσιν, ὥφειλε νὰ βελτιώσῃ τὰ ἐργαλεῖά του, ἐπεκαλέσθη δὲ πρὸς τοῦτο τὴν ἀρωγὴν τοῦ μηχανικοῦ καὶ τοῦ μεταλλουργοῦ. Ἀπητεῖτο νὰ εὕρεθῇ τὸ κατάλληλον μέταλλον καὶ ὁ κατάλληλος μηχανισμός. Τὸ μέγα τηλεβόλον, ὅπερ περιλαμβάνει σάκκον πυρίτιδος καὶ ἐκσφενδονίζει εἰς ἀπόστασιν 8 — 9 μιλίων μύδρον ἔχοντα βάρος τόνου, δὲν ἐπενοήθη ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ. Ἐζητεῖτο χάλυψ πρὸς κατασκευὴν ραβδωτῶν τηλεβόλων. Ὁ μέγας ὄγκος τοῦ σφυρηλάτου χάλυβος, ὃν ἐπεμψεν ὁ Κρούπ εἰς τὴν λονδίνειον Ἐκθεσιν τοῦ 1851, ἦτο ὁ προάγγελος τοῦ βαρέος πυροβολικοῦ τῶν καθ' ἡμᾶς ἡμερῶν. Παραδόξως ἡ τελικὴ ἐπιτυχία ὀφείλεται εἰς σφάλμα περὶ τὴν κατασκευὴν τῶν πρώτων τηλεβόλων. Ἐπιστεύετο τότε ὅτι χαλύβδινον τηλεβόλον ἔπρεπε νὰ ἦναι μονοκόμματον, δὲν ἐθεωρεῖτο δὲ δυνατόν νὰ συναπαρτιζέται ἐκ διαφόρων τεμαχίων. Ὁ Τσάρς, θέλων ραβδωτὰ τηλεβόλα καὶ φρονῶν ὅτι ὁ χάλυψ ἦτο τὸ κατάλληλον μέταλλον, συνωμολόγησε μετὰ τοῦ Κρούπ μέγα συμβόλαιον περὶ προμηθείας ὑλικοῦ. Τὸ Ἑσπεν ἐχορήγει τὸ μέταλλον, ἡ δὲ Ῥωσσία ἐχάλκευε τὰ τηλεβόλα. Ἀλλὰ τὰ ὅπλα διεβρῆγγύνοντο ταχέως, καὶ ἡ μὲν Ῥωσσία ἐμέμφετο τὸ μέταλλον, ὁ δὲ Κρούπ τοὺς ὀλοποιούς. Τὸ φάρμακον εὕρεθῃ ἐν ἄλλῳ τρόπῳ κα-

τασκευῆς, ἡ ἐπίνοια δ' αὕτη κατέστησε τὸν Κρούπ ὄπλοποιόν καὶ «βασιλέα τῶν κανονίων.»

Ἐπὶ τινα χρόνον ὁ Κρούπ ἐπάλαισε κατ' ἐπιφόβου ἀνταπαιτητοῦ. Τὸ σύστημα τοῦ Ἀρμ-στρογκ ἐκέκτητο ἀναμφισβήτητα πλεονεκτήματα. Σωλὴν χαλύβδινος, ἔχων πέρῃ στεφάνους σιδηράς, παρεῖχεν ὄπλον ἀσφαλέστερον. Ἄλλ' ὁ Γερμανὸς ὄπλοποιὸς ἔσχε τὴν φρόνησιν νὰ παραδεχθῇ τὸν τρόπον, καθ' ὃν προσήρμοζε τὰ διάφορα τεμάχια τοῦ τηλεβόλου τοῦ ὁ Ἀρμ-στρογκ, καίπερ περιφρονήσας τὰς σιδηράς στεφάνους καὶ μεταχειρισθεὶς μόνον χάλυβα. Κατ' ἀρχὰς οἱ Γερμανοὶ δὲν ἀπεφάνθησαν ὑπὲρ τοῦ συμπολίτου τῶν καὶ τὰ τηλεβόλα τοῦ γερμανικοῦ στόλου παρηγγέλθησαν εἰς τὸ ἐργοστάσιον τοῦ Ἀρμστρογκ. Ἄλλ' ἐκ πολιτικῶν λόγων δὲν ἐκρίθη καλὸν νὰ ἐξαρθῇ ἡ Γερμανία ἐξ ἀγγλικῆς καταστάσεως, ταχέως δ' αἱ παραγγελίαι ἐδόθησαν εἰς τὸν Κρούπ, τὸ δ' ἐργοστάσιον τὸ προμηθεύον Ῥωσσίαν ἅμα καὶ Γερμανίαν ἤκμασεν. Ὁ γαλλογερμανικὸς πόλεμος ἀπέβη πρὸς ὄφελος τοῦ Ἑσπεν. Ἐάν ἡ νίκη ἔσπερε τὰ γαλλικὰ ὄπλα, θὰ καθίσταντο κατάδηλα μειονεκτήματά τινα τῶν τηλεβόλων τοῦ Κρούπ, ἐξ ὧν 13 διερράγησαν ἐν διαστήματι βραχείας ἐκστρατείας. Ἄλλ' ὁ γερμανικὸς στρατὸς ἐθριάμβευσε καὶ τὸ ὄπλοποιεῖον τοῦ Ἑσπεν συμμετέσχε τοῦ θριάμβου. Ἀγνωμοσύνη θὰ ἦτο ἡ κατάκρισις τῶν τηλεβόλων, ἅτινα συνετέλεσαν εἰς τὴν συγκρομίδην τῶν δαφνῶν, τὸ δ' Ἑσπεν ἀνῆλθεν εἰς τὸν κολοφῶνα τῆς φήμης. Νῦν τὰ προϊόντα του εὐρίσκονται πανταχοῦ γῆς, τὰ τελευταῖα δὲ τηλεβόλα εἶνε ἀναντιρρήτως πολλῶ τελειότερα. Ἀλλὰ θὰ ἐπλανᾶτο ὁ φανταζόμενος ὅτι ὁ Κρούπ παρῆγε μόνον τηλεβόλα καὶ βλήματα. Οἱ κατάλογοί του περιελάμβανον καὶ πολλὰ ἀντικείμενα συνδεόμενα πρὸς τὰς τέχνας τῆς εἰρήνης, χαλύβδινους τροχιάς, ἀξίνιας, τροχοὺς, κτλ. Τὸ ἐργοστάσιον τοῦ Ἑσπεν μετὰ τῶν χιλίων κλιβάνων του, τῶν γιγαντιαίων ἀτμοκινήτων σφυρῶν, τῶν ἀναριθμητῶν μηχανουργείων εἶνε ἀληθῶς θαυμάσιον τὴν θέαν. Ἐπασχολεῖ 14,000 ἐργάτας πλὴν τῶν ἐργαζομένων ἐν τοῖς ἀνθρακωρυχείοις καὶ μεταλλείοις τῆς ἐταιρείας. Τὸ χαρακτηρίζον τὸν Κρούπ ἐπιχειρηματικὸν πνεῦμα ἐξεδηλώθη ἐν ἔτει 1879, ὅτε ἐκάλεσεν ἑκατὸν καὶ ἐπέκεινα ἐπιφανεῖς πυροβολητὰς ἐκ πασῶν τῶν χωρῶν καὶ ἐπεδείξατο τὰ τηλεβόλα του ἐν τῷ ἀπεράντῳ ἰδιοκτῆτῳ πολυγώνῳ τῆς Βεστφαλίας. Αἱ δαπάναι τῶν γυμνασίων καὶ τῆς φιλοξενίας ἀνῆλθον εἰς 300,000 φράγκων, τὰ δὲ πειράματα ἐπέτυχον θαυμασίως.

Ὁ Κρούπ ἐκέκτητο ἐν Ἰσπανίᾳ ἴδια μεταλλεῖα σιδήρου, ὅθεν ἴδια ἀτμόπλοια μετέφερον εἰς Γερμανίαν τὸ μέταλλον, ἐκέκτητο δ' ἐν Βεστ-

φαλία καὶ μεγάλας ἐκτάσεις γῆς, ἐνθα ἐδοκιμάζετο ἡ εὐθυβολία τῶν τηλεβόλων του. Εἰς πολλὰς μυριάδας ἀνέρχονται τὰ τηλεβόλα, δι' ὧν ἐπρομήθευσε πάσας τὰς κυβερνήσεις τοῦ κόσμου, ἰδίως ἀφ' οὗτο ὁ πόλεμος τοῦ 1870 διετράνωσε τὴν ὑπεροχὴν τοῦ συστήματός του. Ἐν τῷ χυτηρίῳ του κατασκευάζοντο καὶ οἱ μύδροι καὶ αἱ ἄμαξαι καὶ πάντα τὰ συμφυῆ μηχανήματα. Παραδόξως ὁ ἐφευρετὴς φονικῶν ὀπλῶν ἦν ἐν τῷ ἰδιωτικῷ βίῳ ἀνὴρ φιλανθρωπώτατος μεριμνῶν περὶ τῆς εὐημερίας τῶν ὑπ' αὐτὸν ἐργατῶν.

ΡΟΚΦΟΡ

Εἶνε γνωστὸς εἰς πάντας ὁ ἄριστος τυρὸς τοῦ Ροκφόρ καλούμενος, καὶ πωλούμενος εἰς πάσας τὰς εὐρωπαϊκὰς ἀγοράς, ἐνεκα δὲ τῆς μεγάλης τιμῆς ἐν ἣ πωλεῖται παρατιθέμενος εἰς μόνους τὰς τραπεζὰς τῶν πλουσίων. Ὁ τυρὸς οὗτος φέρει τὸ ὄνομα τοῦ τόπου, ἐν τῷ ὁποίῳ οὐχὶ κατασκευάζεται, ἀλλὰ ἐν τῷ ὁποίῳ κατατίθεται ὅπως ὑποστῇ τὴν ζύμωσιν ἐξ ἧς ἀποκτᾷ τὴν ἰδιάζουσαν γεῦσιν, ἥτις χαρακτηρίζει αὐτόν. Περὶ τοῦ τυροῦ τούτου ἐδημοσιεύθησαν τινὰ καὶ ἄλλοτε εἰδικῶς ὡς πρὸς τὴν κατασκευὴν καὶ τὸ ποσὸν τῆς παραγωγῆς ἐν τόμῳ 11ῳ τῆς «Ἑστίας»· ἐνταῦθα σημειοῦμεν πλείονερά τινα γεωγραφικὰ.

Τὸ Ροκφόρ εἶνε χωρίδιον κείμενον ἐν τῷ νομῷ Ἀβεϋρόν (Aveyron), ἐνὶ τῶν ὄρεινοτάτων καὶ μεγίστων μεσογείων νομῶν τῆς Γαλλίας, καὶ ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ τοῦ Ἀγίου Ἀφρικοῦ ἢ Ἀγίου Φρικοῦ (St. Affrique ἢ St. Frique). Ὁ νομὸς οὗτος οἰκούμενος ὑπὸ 413,826 κατοίκων κύρια προϊόντα ἔχει τὰ τῆς κτηνοτροφίας. Πρωτεύουσα τοῦτο εἶνε ἡ Ροδεζ (Rodez), ἀρχαία πόλις κελτικῆς μνημονευομένη ὑπὸ τῶν Ῥωμαίων συγγραφῶν ὑπὸ τὸ ὄνομα Segodunum Rutenorum. Ἀπέχει τῶν Παρισίων 604 χιλιόμετρα καὶ οἰκεῖται ὑπὸ 13,375 κατοίκων. Πρωτεύουσα δὲ τῆς ἐπαρχίας τοῦ Ἀγίου Ἀφρικοῦ εἶνε ἡ ὁμώνυμος πόλις ἀπέχουσα τῆς Ροδεζ 75 χιλιόμετρα, καὶ κατοικουμένη ὑπὸ 7,622 κατοίκων. Εἶνε δὲ πόλις ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανικὴ. Ἐν ταύτῃ δὲ κυρίως γίνεται ἐμπόριον μαλλίου καὶ τυρῶν τοῦ Ροκφόρ· ἔχει ἐργοστάσια μαλλίνων καὶ βαμβακερῶν ὑφασμάτων, βυρσοδεψεῖα, κτλ.

Τὸ χωρίον Ροκφόρ ἀπέχει τῆς πόλεως τοῦ Ἀγίου Ἀφρικοῦ 12 χιλιόμετρα, καίτοι δὲ βορειο-ανατολικῶς ταύτης ἐκτισμένον ὃν ἐπὶ τῶν πλευρῶν πετρώδους βουνοῦ καλουμένου Κομπαλοῦ, ὕψηλοῦ 600 μέτρα ὑπὲρ τὴν ἐπιφάνειαν τῆς θαλάσσης καὶ διακρινόμενον μακρόθεν ἐκ τε